

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
ДУ «Науково-методичний центр вищої
та фахової передвищої освіти»

міжнародна науково-практична конференція магістрантів

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

21 листопада 2019 року

Біла Церква
2019

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Даниленко А.С., ректор, академік НААН, д-р екон. наук, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Сахнюк В.В., д-р вет. наук, професор, декан факультету ветеринарної медицини.

Тирсіна Ю.М., канд. вет. наук, доцент, координатор НТТМ факультету ветеринарної медицини.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури, вчений секретар університету.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 21 листопада 2019 р. м. Біла Церква. Біла Церква: БНАУ. 217 с.

УДК 619:616.993.1:636.7

ВЕРБИЦЬКИЙ В.В., магістрант

Науковий керівник – **ШАГАНЕНКО В.С.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МОНІТОРИНГ ЕПІЗООТИЧОЇ СИТУАЦІЇ ЩОДО ПАРАЗИТАРНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СОБАК У М. БОРИСПІЛЬ

На базі клініки «Зооветцентр» (м. Бориспіль Київської області) було встановлено, що паразитози займають 55,4 % у структурі захворювань собак. Із них 71,5 % займали протозоози (в т.ч. 66,8 % – бабезіоз), 14,2 % – гельмінтози, 4,7 % – акарози, 3,0 % – ентомози та 6,6 % – змішані паразитози. Це вказує на те, що власники звертаються до клініки частіше в тих випадках, коли їх собаки знаходяться в тяжкому стані за гострих інвазій.

Ключові слова: паразитози, собаки, поширення інвазії, вікова динаміка, сезонність.

Домашні м'ясоїдні тварини, в тому числі й собаки, посідають неабияке місце у житті сучасної людини. Окрім функцій мисливця, охоронника, слідопита – собаки, перш за все, компаньйони та незамінні члени сім'ї. Одне із провідних місць у патології собак посідають паразитарні захворювання – гельмінтози [1, 2], протозоози [3], акарози [4] та ентомози [5]. Окрему категорію складають інвазії, які передаються від тварин людям – зоонози. У випадку домашніх тварин такий шлях поширення збудника стає абсолютно ймовірним через близький контакт людей з їх улюбленицями [6]. Таким чином, моніторинг поширення паразитарних захворювань на певних територіях та в населених пунктах має неабияке значення для контролю як ветеринарного, так і санітарного благополуччя.

Дослідження проводили на базі клініки «Зооветцентр» (м. Бориспіль, Київська обл.), аналізуючи записи журналів «Прийому хворих тварин» та «Реєстрації надходження дослідного матеріалу на бабезіоз, дирофіляріоз, гемобартенельоз» за 2017–2019 рр.

Варто зазначити, що для діагностики гельмінтозів на клініці застосовують класичний флотацийний метод Фюллеборна; кровопаразитарні захворювання діагностують, виготовляючи мазки крові з наступним їх фарбуванням засобом «Leucodif 200» (Erba Lachema, Чехія).

За записами реєстраційних журналів, 2017-го року клініка прийняла 789 собак, 2018-го – 1015, а 2019-го – 1189 (станом на 15 жовтня цього року). Таким чином, загальна кількість собак за 3 роки склала 2993 пацієнтів. Серед них найбільшу частку склали паразитози – 1659 випадків захворювання; діагноз на незаразні хвороби було поставлено 658-ми тваринам, а на захворювання інфекційної етіології – 219-ти. Власники ще 457-ти собак звернулись на клініку за профілактичною допомогою (вакцинація, консультація щодо утримання та годівлі тварини).

Серед діагностованих у 2017–2019 рр. паразитарних захворювань, провідне місце належало бабезіозу собак. Так, наприклад, із початку 2019 р. до 15-го жовтня, в лабораторії клініки «Зооветцентр» було проведено аналіз крові 756-ти собакам із характерними для бабезіозу клінічними ознаками. Із них, у 486-ти тварин було підтверджено інвазування протозойним кровопаразитом *Babesia* spp. Загалом, за три досліджуваних роки, було виявлено 1108 собак, хворих на бабезіоз.

Щодо сезонності прояву бабезіозу у собак м. Бориспіль, то було отримано такі дані: 346 випадків захворювання (31,2 %) було зареєстровано у весняні місяці дослідних років, 268 (24,2 %) – у літні, 378 (34,1 %) – в осінні та 116 (10,5 %) – у зимові. Таким чином, можна прослідкувати підвищення екстенсивності збудника навесні та восени, в періоди найбільшої активності паразитиформних кліщів (проміжних хазяїв збудника). Однак, згладжена сезонна динаміка та доволі часті випадки захворюваності собак в зимовий період, на нашу думку, пояснюються змінами клімату – щороку середньодобова температура повітря все рідше знижується до від’ємних значень.

Аналізуючи дані захворюваності на бабезіоз серед різних вікових груп собак, ми помітили чітку тенденцію спадання екстенсивності інвазії бабезіозу при збільшенні віку тварин. Так, 14,6 % усіх інвазованих собак належали до вікової групи до 1-го року; 12,8 % – від 1 до 2-ох років; 10,2 % – від 2 до 3-ох років; 10,1 % – від 3 до 4-ох років; 9,9 % – від 4 до 5-ти років; 9,8 % – від 5 до 6-ти років; 9,3 % – від 6 до 7-ми років; 8,5 % – від 7 до 8-ми років; 6,9 % – від 8 до 9-ти років; 4,2 % – від 9 до 10-ти років; та 3,7 % – віком старше 10-ти років. Однак, це не означає, що старші тварі тварини більш сприйнятливі до інвазування – із віком рівень смертності зростає і тому кількість їх фізіологічно знижується. Можна стверджувати, що бабезіоз собак не мав чіткої вікової динаміки.

Окрім бабезіозу, відмічали також захворювання цуценят віком до 4-ох місяців на цистоізоспороз – 79 випадків за 3 досліджуваних роки.

Згідно отриманих нами результатів, найбільш поширеними гельмінтозами були дипілідіоз, токсокароз та токсокароз, трихуроз м’ясоїдних. Серед 236-ти випадків встановлення діагнозу на гельмінтоз, 147 (62,3 %) припадало на тварин віком до 1-го року. До того ж, 178 випадків (75,4 %) припало на теплу пору року (із середини квітня до середини жовтня 2017–2019-го років).

Серед акарозів собак (всього 78 випадків) найбільш поширеними були демодекоз (60,3 %) та отодектоз (35,9 %) собак. Зустрічались також поодинокі випадки саркоптозу собак (3,8 %). При цьому найбільша частка випадків інвазування траплялася серед тварин віком до 1-го року (47,4 %), у холодну пору року (з середини жовтня до середини квітня 2017–2019-го рр.) – 65,4 %.

Ентомози собак у досліджуваний період часу виявляли в 50-ти випадках. При цьому 64,0 % тварин були хворі на ктеноцефалідоз (блошину інвазію *Ctenocephalides canis* та *C. felis*), а 36,0 % – на малофагоз (інвазію волосідами *Trichodectes canis*). При цьому більша кількість випадків ктеноцефалідозу припадала на теплий період року (68,8 %), а малофагозу – на холодний (61,1 %). Ніяких тенденцій щодо вікової динаміки обох інвазій собак встановлено не було.

Окрім перерахованого, упродовж періоду з 2017 по 2019 р., було виявлено 108 випадків змішаних паразитозів у собак. Серед них відмічали такі

поєднання інвазій як гельмінтоз + блошина інвазія (23,1 %), гельмінтоз + бабезіоз (17,6 %), гельмінтоз + отодектоз (15,7 %) та інші варіації.

Таким чином, за даними клініки «Зооветцентр» м. Бориспіль Київської області, упродовж 2017–2019 рр. серед захворювань собак найбільшу частку (55,4 %) склали паразитози. У їх структурі 71,5 % займали протозоози (в т.ч. 66,8 % – бабезіоз), 14,2 % – гельмінтози, 4,7 % – акарози, 3,0 % – ентомози та 6,6 % – змішані паразитози.

Однак, отримані дані не дають нам підстав для ствердження, що бабезіоз є найпоширенішим захворюванням на території міста. На нашу думку, це пов'язано з людським фактором – власники зазвичай звертаються за допомогою до клініки тоді, коли тварина у тяжкому стані. Адже саме бабезіоз характеризується, зазвичай, гострим перебігом та високою летальністю серед собак [3, 6]. Інші описані нами паразитарні захворювання майже завжди мають хронічний перебіг [1, 2, 4, 5].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахур Т. И. Лечебная эффективность разных методов терапии собак и кошек при токсокарозе. Ученые Записки УО ВГАВМ. Витебск, 2014. Т. 50. Вып. 2. Ч. 1. С. 71–74.
2. Дуда Ю.В. Корейба Л.В., Заїка Ю.Ю. Патолого-анатомічний прояв дирофіляріозу у собак. Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи: матеріали III Міжнародної науковопрактичної конференції викладачів і студентів. 2018. С. 126–128.
3. Dubova, O., Duboviy, A. (2018). Hepathopathy and nephropathy in the dogs' babesiosis: pseudohepatorenal syndrome. Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series: Veterinary Sciences, 20(83), 102–107. <https://doi.org/10.15421/nvlvet8320>
4. Євстаф'єва В. О., Гаврик К. А. Поширення акарозів собак в умовах міста Кременчука. Вісник ПДАА. Полтава, 2015. № 1–2. С. 91–94.
5. Горб К. О. Сифонаптерози м'ясоїдних тварин (оглядова стаття). Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 15-16 лютого 2018 року. Полтава: ТОВ НВП "Укрпромторгсервіс", 2018. С. 71–74.
6. Протозойні хвороби м'ясоїдних тварин / О. А. Дубова, Д. В. Фещенко, Т. І. Бахур та ін.; за ред. О. А. Дубової. Біла Церква, 2019. 254 с.

УДК 619:616.995.78:636.2

МАЖАРА К.О., магістрантка

Науковий керівник – **АНТІПОВ А.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

БОВІКОЛЬОЗ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ ТА ЗАХОДИ БОРОТЬБИ З ЦІЄЮ ІНВАЗІЄЮ

У результаті проведених досліджень встановлено, що збудником бовікольозу у великої рогатої худоби у господарстві є волосоїд виду *Bovicola bovis*. Вивчено епізоотологічні дані щодо даної хвороби, а саме вікову та сезонну динаміку бовікольозної інвазії, особливості